

UNIDADE 5

Iso non se fai

**Nesta unidade imos establecer as normas da nosa clase.
Para iso, imos aprender:**

◆ a expresar prohibición ◆ a expresar obrigatoriedade ◆ a expresar
impersonalidade ◆ a falar de hábitos: **é normal/habitual/raro** + infinitivo;
adoitar + infinitivo ◆ algúns cuantificadores: **todo o mundo/a maioría**
(de...)/**moitos/algúns...**

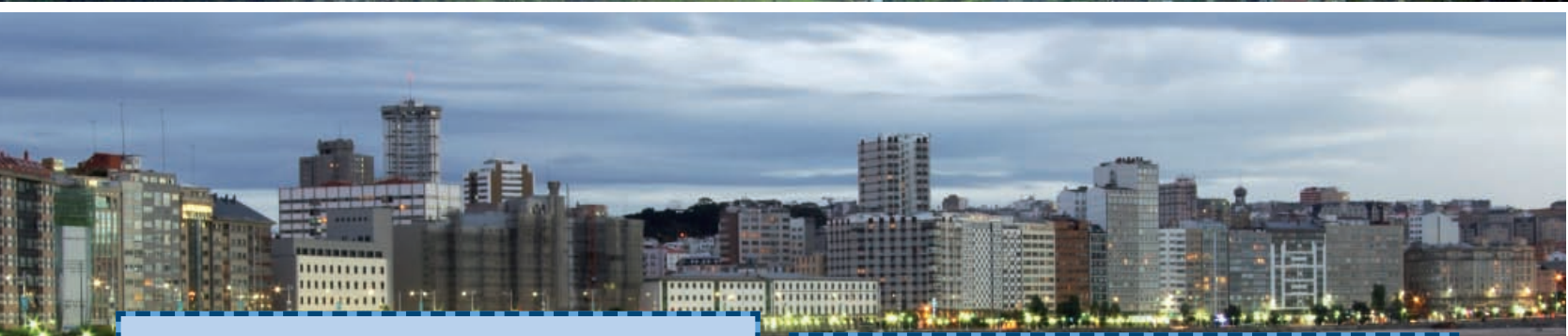
1. ALDEA OU CIDADE?

A. Cres que son moi diferentes os hábitos e os costumes da xente que vive na aldea dos da que vive na cidade? Onde cres que viven as persoas que realizan as seguintes afirmacións, no mundo rural ou no urbano?

O día do patrón todos espertamos coa banda de música, algúns aínda hai pouco que se deitaron. Logo a maioría imos á misa, tomamos o vermú e facemos un xantar grande na casa. Ese día cómese tarde. E á noite, por suposto, non faltamos á verbena.

Nas festas locais adoitamos ir aos concertos que organiza o concello, a miúdo veñen grupos ou cantantes recoñecidos mundialmente. Case todos collemos as vacacións nesas datas para pasalo ben sen problemas.

Xúntome todos os venres cunhas persoas que integramos unha asociación de deportes ao aire libre. Poucos deixan de acudir á reunión semanal. É interesante porque se convive con persoas diferentes ás de toda a semana, os días de ocio estase preto da natureza, cámbianse os temas de conversa. É todo aire fresco.

Non teño por costume almorzar na casa, sempre quedo nunha das cafetaría da rúa con dous compañeiros de traballo que viven preto e, así, botamos uns risos antes de ir traballar para chegar con máis enerxía.

Poucas veces saco o coche porque non gaño tempo con tanto atasco. Chego máis rápido a pé, pero o malo son os días de chuvia, porque o transporte público tampouco é moi fiable.

Uso o coche para me desprazar porque, aínda que agora temos de todo cerca, hai algúns servizos que só os temos no próximo concello. E para se mover e ter autonomía, necesítase un automóbil.

Ás veces é un pouco canso porque participas en todo: na comisión de festas, no equipo de fútbol, na coral... Pero, ao final, a vida comunitaria é moi divertida e interesante, xa que te sentes integrado na sociedade na que vives e todos fan parte de todo. Poucos quedan á marxe.

B. E ti, tes hábitos semellantes a estes? Cres que se diferencia moito a vida das persoas que viven na aldea da dos que viven na cidade. Discútidelo en parellas.

C. Se non es galego, que diferenzas existen no teu lugar de orixe entre o mundo rural e o urbano? Coméntao cos teus compañeiros.

• *No meu país, as persoas que viven na cidade...*

Os veciños coñézoos de toda a vida, son a madriña da nena dos da casa do lado e, como as eiras se comunican, pasamos moito tempo xuntos e compartimos moitas cousas.

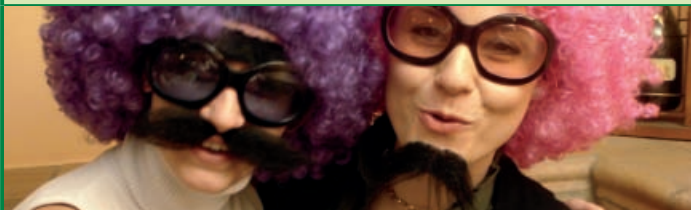
2. ESTAMOS DE FESTA

A. Algunhas persoas cóntannos como se celebran algunhas festas. A cales do seguinte cadro se están a referir?

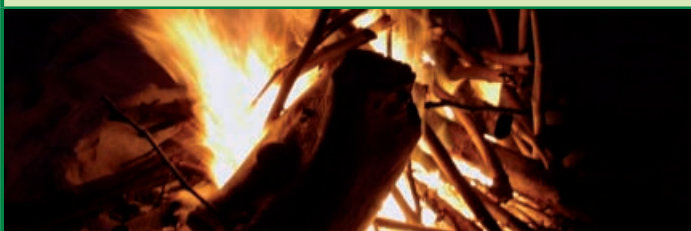
	Noite de San Xoán	Fin de ano	Antroido
1			
2			
3			

1. Ese día normalmente trabállase só pola mañá e, á tardiña, a maioría dos amigos quedamos no bar de sempre para tomarlle a última cervexa. Logo prepárase a cea, xa que se adoita cear en familia, pois aquí aínda non é habitual ir celebralo ás festas que organizan os hoteis. Iso si, despois da cea saímos toda a noite ata que amence. Ese día está prohibido ir cedo para a cama. Logo tomamos o chocolate con churros e durmimos case todo o día.

2. A min encántame esta festa. Primeiro, pola gastronomía. Non hai casa onde non se coma o lacón, as orellas, as filloas... todo o típico. Case ninguén perdoa eses pratos. E, logo, moitos disfrázanse case todos os días. Eu tamén, pero ás veces só de choqueiro, con roupas vellas, e non me coñecen nin os meus amigos nin familiares. Pero algúns tamén se disfrazan en grupo e saen de noite ou van ás festas e aos concursos que se organizan.

3. Ás doce da noite préndeselle o lume á leña que se xuntou durante os últimos días e fanse unhas brasas coa fogueira. Logo ásanse unhas sardiñas ou un churrasco e alí estamos todos falando, rindo e, como non, bebendo viño. Ao final sempre se fai unha queimada, con conxuro e todo e, cando o lume da fogueira mingua, o normal é que a maioría a salte para espantar os malos agoiros.

B. E onde ti vives, fanse as mesmas cousas nas festas que se mencionan? Cóntalle ao teu compañeiro o que adoitas facer nalgunha das celebracións que hai no lugar onde vives.

3. PROHIBIDO FUMAR

A. Onde cres que podes atopar estes carteis? Coméntao cun compañeiro.

1. Prohibido fumar

2. Está prohibido facer fotografías durante a actuación

3. Lembrámoslles a todos os empregados que é obrigatorio ter o móbil desconectado nas horas de traballo.

4. PRÉGASE SILENCIO

5. Non se pode xogar á pelota

6. Non se pode entrar con bebidas alcohólicas

7. Non se admiten animais

8. Non están permitidas as visitas a partir das 20 h.

9. Non se admiten cheques.

10. Está prohibida a entrada a todas as persoas alleas a esta obra.

11. Prohíbese a venda de alcohol a menores de 16 anos.

12. Recomendase manter o cinto de seguridade

B. Sabes que significan estes sinais? Escribe o número correspondente debaixo de cada un.

A B C D

E F G H

1. Non está permitido asomarse á varanda.
2. Non se permite a entrada con comida.
3. Non se admiten cans.
4. Prohíbese facer ruído.
5. É obrigatorio entrar sen zapatos.
6. Prohibido o paso con carriños de bebé.
7. Non se pode tocar.
8. Está prohibido pasar.

C. Coñeces algún sinal especial ou curioso? Debúxao no encerado. Os teus compañeiros teñen que adiviñar que significa.

4. NO TRABALLO

A. Estas dez frases fan referencia a cuestións relacionadas co mundo do traballo en Galicia. Cales consideras verdadeiras? Coméntao cos teus compañeiros.

- Todos** os traballadores teñen quince días de vacacións cando casan.
- Na **maioría das** empresas, cando alguén casa, os compañeiros adoitan facerlle un regalo.
- En **case todas** as empresas os traballadores reciben o salario semanalmente.
- Case todos** os traballadores teñen dous pagamentos extras ao ano: un en xuño e outro en decembro.
- Todos** os traballadores teñen, como mínimo, un mes de vacacións ao ano.
- Moitas** empresas páganlles un seguro médico privado aos seus empregados.
- Nalgunhas** empresas adóitase traballar os sábados pola mañá.
- Case ningunha** empresa pecha en agosto por vacacións.
- A media mañá, en **todas** as empresas, os traballadores teñen un descanso para almorzar.
- Case todas** as empresas teñen unha cantina onde comen os traballadores ao mediodía.

B. Escribe outras cinco frases sobre o mundo do traballo, relacionadas con temas como as baixas, os festivos, as xornadas laborais...

Na maioría das empresas...
Moita xente adoita...
Todos os traballadores....

C. Agora, fíxate nas seguintes expresións e ordénaas de máis a menos.

poucas empresas

todas as empresas

ningunha empresa

case ningunha empresa

a maioría das empresas

algunhas empresas

case todas as empresas

moitas empresas

5. NO INSTITUTO

A. Lula ten 14 anos e acaba de cambiar de instituto. Agora vai a un privado. escoita a conversa e marca as cousas que están prohibidas, as que están permitidas e as que son obrigatorias no seu novo instituto.

	Está prohibido	Está permitido	É obrigatorio
Chegar tarde á clase			
Quedar a comer no instituto			
Comer goma de mascar na clase			
Ter o móbil conectado na clase			
Utilizar a calculadora na clase de matemáticas			
Consultar o dicionario na clase de inglés			
Atuar o profesor			
Levar uniforme			

B. Polo xeral, que cousas están prohibidas, están permitidas ou son obrigatorias na maioría das escolas ou dos institutos do lugar onde vives?

6. COSTUMES

A. Le as seguintes frases sobre algunhas cousas que son normais en Galicia. Estás de acordo? Sorpréndete algunha información? Se non es galego, como son estas cousas no teu lugar de orixe? Coméntao cos teus compañeiros.

En Galicia é normal...

- preparar as vacacións con pouca antelación.
- comer coa familia os domingos.
- mostrarlles toda a casa aos invitados que nos visitan por primeira vez.
- tomar café despois de comer.
- convidar os amigos a tomar algo o día do teu santo ou aniversario.
- cear despois das nove da noite.
- abrir o regalo diante da persoa que nolo fixo.

É (moi/bastante) normal/habitual/frecuente/raro...
Non é (moi) normal/habitual/frecuente/raro...

- Pois creo que non é moi normal preparar unha viaxe con pouca antelación. Na maioría das veces...

B. Que forma verbal acompaña as expresións é **normal**, é **habitual** e é **raro**?

Expressar a prohibición

En carteis ou en textos escritos empréganse, xeralmente, as seguintes construcións.

Prohibido + infinitivo

(Está/n) prohibido/a/os/as + substantivo/infinitivo

Prohíbese/prohíbense + substantivo/infinitivo

Non se permite/n + substantivo/infinitivo

Non está/n permitido/a/os/as + substantivo/infinitivo

Non se admite/n + substantivo

Na lingua oral, tamén adoitamos empregar as seguintes construcións para expresar prohibición.

Está prohibido

Non se permite

Non está permitido + infinitivo

Non se pode

Non deixan

- Neste restaurante **está prohibido cantar**.
- **Non se permite facer** fotos durante a actuación.
- **Non está permitido usar** o teléfono móbil na clase.
- Neste edificio **non se pode entrar** sen identificación.
- No meu cole **non deixan levar gorra**.

Expressar obrigatoriedade

É obrigatorio + infinitivo

É/son obrigatorio/a/os/as + substantivo

- No meu traballo **é obrigatorio** usar luvas.
- **É obrigatoria** a aceptación das condicións.

Falar de hábitos

(Non) é normal/habitual/frecuente/raro + infinitivo

- En Galicia **é normal** deitarse despois da media noite.
- No meu país **non é moi habitual** tomar café despois das comidas.
(= No meu país é pouco habitual tomar café despois das comidas.)

Para falar de hábitos empregamos tamén **adoitar** + infinitivo.

	adoitar	
(eu)	adoito	
(ti)	adoitas	
(el/ela/vostede)	adoita	+ infinitivo
(nós)	adoitamos	
(vós)	adoitades	
(eles/elas/vostedes)	adoitan	

- En Galicia a xente **adoita** deitarse tarde.

Para opinar, valorar ou aconsellar, podemos empregar esta estrutura.

É bo/malo/aconsellable/interesante/doado + infinitivo

- No meu país **é aconsellable** deixar propina.

Cuantificadores

Todo o mundo

(Case) todo/a/os/as (+ subst.)

A maioría (de + subst.)

Moito/a/os/as (+ subst.)

A metade (de + subst.)

Algún/s/algunha/nhas (+ subst.)

Pouco/a/os/as (+ subst.)

(Case) ningún

Ningún/unha (+ subst.)

- Na miña clase **todo o mundo** estuda moito.
- **Todas** as empresas pechan os domingos.
- En Galicia **a maioría da** xente vive nas cidades.
- **Moitos** mozos galegos viven cos seus pais.
- **A metade dos** alumnos deste grupo son estranxeiros.
- **Algunhas** tendas pechan ás 10 h.
- **Pouca** xente pasa o Nadal fóra da casa.
- Na miña casa, **case ningún** se deita antes das 11 h.
- **Ningún** traballador recibiu a paga extraordinaria no verán.

Expressar impersonalidade

Existen varios recursos para non especificar quen realiza unha acción.

– verbo en 3.ª persoa + **se**

- En Galicia **cómese** moi tarde.
- Nesta empresa **faise** o pagamento a fin de mes.

Cando o verbo é reflexivo, non se pode empregar a estrutura anterior. Nestes casos, aparece un suxeito colectivo ou difuso.

- No meu país **a xente déitase** moi cedo.

– verbo en terceira persoa do plural

- Antes non nos **deixaban** atuar os profesores no colexio.

– verbo en 2.ª persoa do singular (sobre todo na lingua oral)

Aquí, se **sacas** boas notas, **gañas** unha bolsa para o curso seguinte.

7. BOS ESTUDANTES?

A. O profesor vai facer unhas preguntas en voz alta. Levanta o brazo se a túa resposta é si e completa o cadro da dereita.

	Cantos?
Facer sempre os deberes	
Estudar galego na casa	
Falar sempre galego na clase	
Tomar notas das explicacións do profesor	
Ler xornais, libros ou revistas en galego	
Ver películas en galego	
Practicar o galego fóra da clase	
Escoitar música galega na casa	
Consultar habitualmente gramáticas e dicionarios	
Navegar por webs que están en galego	

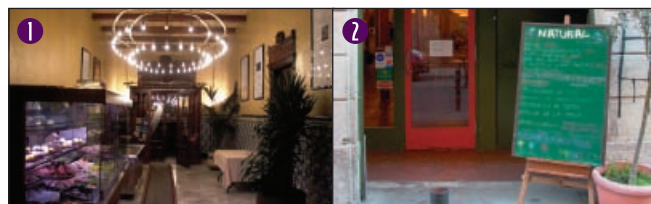
B. Agora en parellas tedes que redactar as conclusións.

(Case) toda a clase
algúns
A maioría
(Case) ninguén

- Case toda a clase le xornais en galego.

8. ONDE CEAMOS?

A. Hoxe vas ir cear con tres compañeiros da clase e tendes que escoller o restaurante. Velaquí varias opcións.

AZAFRÁN: o restaurante con máis clase da cidade. Un lugar frecuentado por moita xente famosa. Dende que abriu as súas portas en 1995 é coñecido pola súa calidade, pola atención ao cliente e polo seu ambiente relaxado. Na súa carta destacan os peixes, os arroces e as carnes. Aberto todos os días: de domingo a xoves de 11 a 23 h; venres e sábados de 11 a 1 h. É obrigatorio levar chaqueta e gravata. Hai que pedir cita previa. Admítense todas as tarxetas de crédito. 1

NATURAL: un restaurante para os máis sans. A súa carta ofrece os pratos vexetarianos máis exquisitos. Non se serven bebidas alcohólicas. Aberto de luns a sábado, de 13 a 17 h e de 20 a 1 h. Admítense tarxetas de crédito. 2

A BODEGA: unha bodega típica con máis de 100 anos de historia. Famosa polo seu divertido ambiente e polas súas tapas de peixe e de xamón. Bo viño e boa música a prezos económicos. Aberto todos os días (agás luns), de 18 a 3 h. Non se admiten tarxetas de crédito. 3

O BARQUIÑO: un barco reconvertido nun restaurante. Ideal para despedidas de solteira ou reunións de amigas. Despois da cea, o mellor é o espectáculo dos seus "go-go boys" vestidos de uniforme. Só para mulleres. Está permitido fumar. Aberto de mércores a domingo, de 20 a 3 h. Admítense tarxetas de crédito. 4

B. Agora ponte de acordo cos teus tres compañeiros. Cal elixides?

- Eu quero ir ao Azafrán.
- Ai non! Ai non vou porque hai que levar gravata. Mellor imos á Bodega.

C. E na vosa vila/cidade, a que restaurante lle gustaría ir a toda a clase? Poñédevos de acordo.

9. DE VISITA POR GALICIA

A. 4D-2 é un extraterrestre que está pasando unha tempada en Galicia. Le estes fragmentos dun texto que escribiu sobre algunhas festas. Sabes a cal delas se refire en cada caso?

1. Aquí todo o mundo anda disfrazado polas rúas desta vila que é moi pequena. O máis curioso é que pola mañá están esperando na praza da vila por uns señores vestidos cunhas roupas rarísimas de moitas cores, con axóuxeres nas costas e coa cara tapada cunhas caretas. Logo, empezan a pegarlle cuns vimbios nas costas a todo aquel que se lle cruza no camiño. E pola tarde saen ás rúas outros señores que botan formigas enriba de todos os que atopan por diante.

2. A xente está esperando a que os "invasores", que veñen moi ben caracterizados nun barco viquingo enorme, desembarquen no peirao. Logo, fan unha especie de pelexa para defenderse dos ataques dos viquingos; despois empezan a botarse uns aos outros viño tinto por riba e, como é polo verán e vai moita calor, pois todo o mundo está en traxe de baño ou con pouca roupa, e acaban todos mollados e cheos de viño. Ademais, participa case toda a xente da vila, uns de invasores e outros de invadidos e, claro, hai moitos turistas porque é unha festa moi divertida e dura todo o día!

3. Pois nesta vila o que fan é botar ás rúas un boi e todo o mundo vai correndo con el, levándoo dun lugar a outro. É unha festa que dura nove días e ten unha orixe medieval. Agora fan distintas actividades: un xantar medieval, actividades especiais para rapaces, carreiras de bois, en fin... case todo o mundo participa nela. E todo iso nunha vila preciosa do interior de Galicia.

B. Agora escribe ti o que saibas sobre algunha festa típica de Galicia ou doutro lugar.

10. ESTILOS DE VIDA

Cales destas cousas se fan normalmente na túa casa? E na casa do teu compañeiro? Pregúntallo e completa o cadro.

	NA MIÑA CASA		NA SÚA CASA	
	Si	Non	Si	Non
Cear antes das nove				
Cociñar con aceite de oliva				
Celebrar as festas importantes con toda a familia				
Ver a tele durante as comidas				
Escoitar a radio polas mañás				
Comer pan coas comidas				
Almorzar na cociña				
Deitarse despois das doce da noite				

- Na túa casa ceades antes das nove?
- Pois si; e na túa?

11. AS NORMAS DA CLASE

A. En parellas, tedes que elaborar dez normas da clase. Tede en conta os seguintes aspectos.

A roupa, os descansos, os deberes, a asistencia, a comida, a puntualidade, os dereitos e os deberes do alumnado e do profesor, o comportamento...

- Están prohibidos os exames sorpresa.

B. Agora imos dividir a clase en dous grandes grupos. Cada un ten que poñerse de acordo para elaborar as 10 normas da clase e, deseguida, presentárllelas aos demais. Unha vez expostas as normas dos dous grupos, tedes que elaborar unha única lista, que podedes colgar na parede da clase.

12. O QUE MÁIS ME GUSTA DO MEU TRABALLO

A. Fíxate nestas persoas e le o que din. Onde cres que traballan? Por que?

Arturo

O que máis me gusta do meu traballo

“O mellor é que adoito saír ás seis da tarde e que non traballo as fins de semana. Tamén me gusta tratar coa xente e vender. Outra cousa boa é que, cando fago unha venda importante, cobro unha comisión e o meu salario duplícase ou triplícase.”

O que menos me gusta do meu traballo

“Non me gusta levar traxe, pero no meu traballo é obrigatorio. Tampouco me gusta viaxar, pero ás veces teño que ir ás feiras ou a outras cidades para visitar clientes. En ocasións, estou máis dunha semana sen ver a miña familia. Iso é o peor do meu traballo.”

Elisa

O que máis me gusta do meu traballo

“Gústame tratar coa xente. Encántame a roupa e todo o que está relacionado coa moda. Ademais, lévome moi ben coas miñas compañeiras.”

O que menos me gusta do meu traballo

“No meu traballo é obrigatorio levar uniforme e non me gusta nada. O horario tampouco me gusta moito. Empezo ás 10 e teño que facer unha pausa de 2 a 4:30. Vivo bastante lonxe do traballo, así que normalmente quedo polo centro da cidade, xanto e, ás veces, vou a un ximnasio para aproveitar o tempo. Adoito chegar á casa ás 9 ou ás 9:30 da noite. E, por riba, traballo case todos os sábados. Pero o peor é que o salario tampouco é gran cousa. Por iso aínda vivo con meus pais.”

Roberto

O que máis me gusta do meu traballo

“Unha das cousas que máis me gustan do meu traballo son as vacacións. Temos máis de dous meses no verán, dúas semanas no Nadal e unha máis en Semana Santa. Tamén me gusta traballar con nenos. É moi gratificante.”

O que menos me gusta do meu traballo

“O peor é que moitos pais pensan que somos os únicos responsables da educación dos seus fillos cando, en realidade, só compartimos con eles esa responsabilidade.”

B. Coñeces moitas persoas que teñen traballos semellantes? No teu país, encontras diferenzas respecto a estes traballos? Coméntao cos teus compañeiros.

- *No meu país os profesores non teñen dous meses de vacacións...*